

Novela zákona o místních poplatcích 2021

Na úplném konci roku 2020 a poměrně narychlo schválila Poslanecká sněmovna rozsáhlý **balíček odpadové legislativy**, který mimo jiné přinesl nejenom nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech a zrušil ten původní č. 185/2001 Sb., ale také upravil systém vybírání poplatků za odpady v zákoně o místních poplatcích 565/1990 Sb.

Vzhledem k tomu, že Sněmovna odmítla návrh senátu, aby balíček nabyl účinnosti až 1. 1. 2022, byla účinnost celého balíčku stanovena na **1. 1. 2021**.

V přechodných ustanoveních daných zákonů je ale stanoveno, že v roce 2021 je možné postupovat dle zrušené právní úpravy v těch případech, kdy některý z poplatků (a to jak na základě zákona o místních poplatcích, tak i zákona o odpadech) byl zaveden před účinností tohoto balíčku.

Cílem novely bylo upravit a sjednotit vybírání poplatků za odpad, které až dosud upravovaly různé právní předpisy. Nově tedy bude právně upravovat správu **poplatků za odpad zákon o místních poplatcích**.

S platností od 1. 1. 2021 byl v zákoně o místních poplatcích zrušen dosavadní „Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“ a nahrazen „**Poplatkem za komunální odpad**“ se dvěma variantami poplatku:

1. „**Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**“ a
2. „**Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**“.

Příčemž obce si mohou vybrat pouze jednu z těchto variant!

1. Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství je velmi podobný původnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Novinkou zde je rozšíření působnosti i na vlastníky nemovitostí, kteří jsou právníckými osobami. Poplatek již také nadále není dvousložkový (paušální a dle skutečných nákladů), obec tedy nemusí vyčíslovat náklady na provoz, a maximální částka, ve které lze tento poplatek stanovit, je 1 200,00 Kč.

Nově lze od tohoto poplatku osvobodit i poplatníka, kterému vznikla poplatková povinnost z důvodu přihlášení v obci, a který je poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci (tedy té druhé varianty poplatku za odpad) a má v této jiné obci bydliště.

2. Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je druhou variantou, kterou si obce mohou zvolit a jeho předchůdcem je poplatek za komunální odpad dle zrušeného zákona o odpadech.

Pokud si obec zvolí tuto variantu, musí zároveň rozhodnout, co bude základem tohoto poplatku. Zákon zde dává na výběr mezi: hmotností odpadu, objemem odpadu nebo kapacitou soustředovacích prostředků pro nemovitou věc (typem kontejneru, popelnice a počtem svozů). To znamená, že dle této varianty, bude poplatek vybírán buď na základě toho, kolik odpadu poplatník vyprodukuje (v litrech nebo kilogramech), nebo jak velkou kapacitu nádob a periodu svozu si poplatník objedná.

Předmětem poplatku je odkládání smíšeného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.

Tyto základy nelze vzájemně kombinovat, a to ani pro různé části obce, a provedenou volbu nelze v průběhu poplatkového období měnit.

Subjektem poplatku (poplatníkem) je fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba (tedy opět i právnická osoba nebo fond bez právní osobnosti např. svěřenský, podílový, do něhož byla příslušná nemovitá věc vložena).

Plátcem poplatku je pak vlastník nemovité věci, anebo společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo. Plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka!

Zákon stanovuje nejvyšší možnou sazbu **6 Kč za kilogram** v případě, kdy je základem hmotnost odpadu, nebo **1 Kč za litr**, je-li jako základ zvolen objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.

Poplatkovým obdobím poplatků je kalendářní rok a dílčím obdobím je kalendářní měsíc.

Obec by dle metodických doporučení Ministerstva vnitra České republiky měla obecně závaznou vyhláškou zavést místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci vždy na celý kalendářní rok s účinností od 1. ledna až do posledního dne příslušného kalendářního roku, přičemž v průběhu tohoto roku není oprávněna zvolený základ poplatku měnit.

Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivá dílčí období na jejichž konci měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci.

Dílčí poplatek za dílčí období se vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé kilogramy nebo litry nahoru a sazby pro tento základ.

V případě, kdy si obec zvolí hmotnostní nebo objemový základ (na kg, nebo na litry) pro výpočet poplatku, je odlišný i způsob vyměření poplatku. Správce poplatku je povinen plátcí poplatku poplatek vyměřit **vždy** platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem. Poplatek je pak splatný 30 dní ode dne doručení platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu. Pokud plátce poplatku neuhradí včas, může mu správce poplatku vyměřit platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem navýšení až na trojnásobek. Dle dostupné metodiky by toto navýšení mělo být vyměřeno v samostatném platebním výměru nebo hromadném předpisném seznamu. Odlišnosti vyměření je

odůvodněna tím, že v případě poplatku se základem podle hmotnosti/objemu odloženého odpadu nedisponuje poplatník ani plátce poplatku – na rozdíl od obce – dostatečnými údaji o základu, tedy o hmotnosti/objemu vyprodukovaného odpadu, a tedy dopředu neví, v jaké částce by poplatek měl zaplatit.

V souvislosti s těmito změnami je obcím doporučeno, aby se dle svých možností rozhodly pro variantu, která jim bude nejvíce vyhovovat a ve svých obecně závazných vyhláškách ošetřily zavedení poplatku za komunální odpad s dostatečným předstihem tak, aby **nabyly účinnosti k 1. 1. 2022.**